

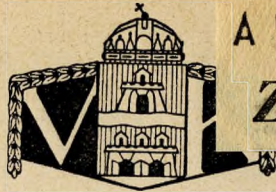
Berényi György

Budapestre vonatkozó újságcik

Osztályozás

712.21

Margitsziget



A Margitsziget „panaszkönyvébe”

Zajos vurstli, vagy a pihenés szigete!

„1958”

Berényi György
Forrás: *Háltszi Hírel*

Személy

Helyszám

1958. 9. 1

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

„A tölgyek alatt szeretek pihenni, Hova el nem hat váro-
s zaja semmi...” Nyolcvanegy esztendeje írta Arany Já-
nos e sorokat a Margitszigetről — a Margitszigeten. Ott,
ahol két hónap alatt többet alkotott, mint a megelőző hu-
szonöt évben... De vajon mit szólna ma, ha élne, s egy
nyári vasárnap, úgy estefele, felkeresné ismét kedves töl-
gyeit?

Úgy érzem, most nem ülne ott sokáig. Pedig talán szí-
vesen elhallgatná ő is Verdi vagy Leoncavallo muzsikáját,
mely az Operaház szabadtéri színpadán csendül fel; de
ugyanaz, a Sziget-moziból áthallatszó filmszöveggel és ze-
nével, valamint a Palatinus strand hangszórón közvetített
üzeneteivel keverten, már aligha nyerné meg tetszését.
A „tamburás öregúr” bizony felállna, s elindulna nyugal-
más zúgot keresni... Sétája végeztével pedig alighanem —
kérné a panaszkönyvet...

Mit nyújt egy körséta a
mai Margitszigeten? Nem ke-
vés gyönyörűséget. Az arany-
halás tó, a két éve létesült
vadaskert, a fényűzően be-
rendezett Nagyszálló, a virág-
ágyak ezer színben pompázó
szőnyege valóban méltó arra
az elragadtatásra, mellyel az
itt járt külföldiek a szigetet
öt világrészben emlegetik:
„Édenkert”... „Tündéror-
szág”... „A szépség és nyu-
galom szigete”... De találunk
itt egyet-mást, aminek

sehogysem lenne heíye

a szépség és nyugalom szige-
tén. Ilyen a *Majakovszkij*
színpad vásári külsejű, s év-
ezredes romok feltárását gát-
ló építménye; a *Vörösmartyu*
színpad, melyet — bár tetsze-
tösebb kivitelben — a Fővá-
rosi Tanács engedélye nélkül
építettek; a nemzetközi tenis-
stadionba telepített *mozi*.
Ilyenek a Római-partról ide-
tévedt vállalati és miniszter-
iumi *klubházak*, a hozzájuk-
tartozó *sportpályákkal*, me-
lyek indokolatlanul foglalnak

el nagy területeket a szige-
ten (s akadályozzák pl. a vé-
szedelmesen túlszűfolt Palati-
nus strand bővítését). A híres
zenélő kút ma is *néma*. A sziget
főútvonalát Pestről Óbudára
tartó autók, sőt teherautók is
nagy számban használják ké-
nyelmes, gyors *átjáróul*.

Nyári vasárnapokon mint-
egy kétszázézer ember fordul
meg a szigeten. Sokan közü-
lük olyasmit keresnek itt,
amit a *Városligetben*, a *budai*
hegyekben, a *Hűvösvölgyben*,
a *Római-parton*, sőt *részben*

a Nagykörúton is megtalálnak:

szórakozási és sportlehetősé-
get, a versenyt rikoltó hang-
szórók zenés kavalkádját, a
sétalók színes, látványos for-
gatagát. Közben rózsabokrok,
muskálitövek tucatjait tépik
ki a földből, ezer négyzetmé-
terszámra tapossák le a gye-
pet, külön kétlovas kocs
hordja el naponta a parkok
sétányain elszórt különféle
hulladékokat. A pesti ember ma
úgy megy a Margitszigetre,
mint *akármelyik közterre*: a

megilletődésnek, büszkeségnek
szikráját sem érzi, amint a
sziget földjére lép, mely mesz-
sze földön híres díszre, ékessé-
ge a mi szép Budapestünk-
nek. *Kincs*, amelyért egykor
az állam József főhercegnek
tizenegy millió pengőt adott,
de amely nekünk annál is
sokkal többet ér! S ha a Kör-
úton tilos jelzésnél áthaladó
járókelővel a *helyszínen* meg-
lehet fizettetni a bírságot, va-
jon nem érdemli-e meg ugyan-

ezt az is, aki ágakat tör le
a sziget olajfáiról, vagy este,
zséblámpával, aranyhalra va-
dászik a tó vizében?!...

Vége is: *kié a Margitszi-
get?* Hajdan egy főherceg
birtoka volt, majd egy rész-
vénytársaságé, mely a látoga-
tóktól belépődíjat szedett. Ma
a népe — s ez

nem ok arra, hogy kevésbé becsüljük!

Ellenkezőleg: most kelene
azzá válnia, amivé régen nem
lehetett: *a dolgozó emberek*
pihenő-parkjává. Ahová
csendért és üde virágillatért
jönnek az emberek a vilá-
város zajos-poros körengete-
géből. S ahol a külföldi is
talál látványosságot, de olyat,
amj többet mond neki az or-
szágról, a népről, mint az
egykori Polo-bár és a Pari-
sien Grill exkluzív pompája.

Mi kellene ehhez? Például
néhány *szökőkút*. Több, sok-
kal több *szobor* a parkokban.
A Szabó Ervin könyvtár újít-
pusú fiókjá: amolyan „*olvasó-
kert*”. *Margitsziget-múzeum*
a hétszáz éves kolostor-ro-
mokban, a sziget múltjának

emlékeivel és Budapest törté-
netének kivonatos ismerteté-
sével. *Emléktárgyakat* árusító
pavilon a külföldieknek. Eset-
leg egy reprezentatív *culkrász-
da*, a városligeti Gerbeaud
„*utóda*”. És több *játszóter* a
gyermekeknek, több *park*,
még több fa, fű, virág, pad
és — *csend* (még a Palatinus
hangszóróinak elnémítása
árán is) a pihenni vágyóknak,
a költőknek és a szerelmesek-
nek. Olyan csend, hogy a ma
még kerítés mögé zárt *pávák*
és *fácánok is nyugodtan, sza-
badon korzózhatnak* a gye-
pen...

Mindez nem merő ábránd.
A Fővárosi Tanács végrehaj-
tó bizottsága már 1955-ben

határozattal foglalt állást

amellett, hogy a Margitsziget
zajos vurstli helyett minde-
nekelőtt *pihenőpark* legyen;
hogy az oda nem való intéz-
ményeket a város más pont-
jaira kell áttelepíteni. A ha-
tározatot szavakban mindenki
helyeselte, de a gyakorlatban
ki-ki körömszakadtáig védel-
mezte a sziget ősparkjából a
maga számára önkényesen
„civilizált” földdarabot.
(Amelyért még *bérelti díjat*
sem fizetnek, noha ebből
máris jóval több pénz jutna a
sziget fejlesztésére.) Velük
szemben a *sziget megvédésé-
hez* a halastó melletti épü-
letben székelő felügyelő, de
még a Fővárosi Tanács ereje
is kevésnek bizonyult. Na-
gyobb erőre van hát szükség:
a társadalom erejére. Hasznos
lenné egy olyan szervezet élet-
re hívni, amely ezt az erőt is

képes mozgósítani. **S ez a fel-
adat, úgy gondoljuk, elsősor-
ban a Hazafias Népfontra**
várna.

A fentiekkel csupán felvetni kívántuk a kérdést. Meg-
nyitni — Arany János helyett és nevében is — a Margit-
sziget panaszkönyvét. A következő lap már az illetékeseké
és mindazoké, akik észrevételeikkel, javaslataikkal segíteni
akarják a Margitsziget védelmének ügyét.

Berényi György